

Dostavek uredništva: Vse je hvale vredno, kar storimo v blagor učiteljskih otrok in sirot, vendar mislimo, da bi ne bilo dobri stvari v korist, če moči in denar delimo. Poprimimo se raje resno konvikta in nabirajmo, kjer koli smo zbrani, darove zanj. Pravila „Društva za zgradbo učiteljskega konvikta“ so že predložena visoki vladi in upamo, da bodo kmalo potrjena. Glede nabiranja prispevkov, oziroma darov za konvikt je pa boljše, da nabiramo iz več vzrokov v vsaki kronovini posebej. Kedar bo pa prišlo do zgradbe, bi pa lahko ves ta denar združili ter zgradili v Ljubljani konvikt za vse slovenske pokrajine skupaj (če bi to vsaki posebej ne bilo mogoče). Kolikor več denarja bi se v posameznih kronovinah — oziroma tudi v posameznih okrajih — nabralo, toliko več deležev bi imele potem dotične kronovine — oziroma dotični okraji — pri konviktu.

Iz kočevskega okraja. (Konferencija.) Učitelji slovenskih in utrakvističnih šol našega okraja smo imeli konferencijo v Ribnici 27. rožnika. Odsotni so bili trije učitelji dva sta bolna, jeden je bil v Gradcu. G. nadzornik si je imenoval za namestnika v predsedništvu g. Severja; zapisnikarja sta bila voljena gđe Arko in g. Jaklič. Nadzornik prebere najpred ukaze in razglase šolskih oblastev, na to poroča o stanju šolstva v okraju. Iz njegovega poročila povzamemo, da je slovenskih otrok 63 % in nemških 37 % vsega okraja, toda navzlic temu je nemških šol in učiteljev precej več kakor slovenskih. Treba je delovati, da se slov. šole primerno pomnože ali razširijo. V obče naše šolstvo še ni povoljno, in smo morda za drugimi okraji. Referirali so gg. Čop, Ozimek, Mandeljc in Poklukar o podrobnem načrtu za realije v ljudskih šolah kočevskega okraja. V knjižnični odbor se bili voljeni gg. Tomšič, Ozimek, Čop, Verbič in gđc. Kaiser. Za pregledovalce računov sta voljena g. Čop in gđc. Fleš.

Sprejele so se sledeče resolucije: a) Knjižnični odbor naj naznanja prirastek knjig po okrožnici. b) Vabila k okrajni učiteljski konferenciji naj se pošiljajo ne le šolskim vodstvom, ampak vsem učiteljem in veroučiteljem, kateri imajo pravico priti h konferenciji. c) Vodstva slovenskih šol naj dopisujejo c. kr. okrajnemu šolskemu svetu slovensko. Vse tri resolucije so bile soglasno sprejete.

Pozivljajoč učiteljstvo k intenzivnemu delovanju v šoli, naročujoč jim skrbeti za ugled med narodom in priporočujoč solidno, lojalno in kolegialno postopanje v smislu našega vladarja Franca Jožefa I. Viribus unitis!, pozove g. nadzornik učiteljstvo naj zakliče presvetlemu vladarju slava! Učiteljstvo vstane in zapoje cesarsko himno.

Potem pové g. nadzornik, da je obema nadzornikoma naročeno vplivati na učiteljstvo, da se volita zastopnika potom kompromisa. Priporoča, naj se zjedini na svojega zastopnika. Ker se nismo mogli zjediniti za g. Tomšiča, prišlo je do volitve za poskušnjo po listkih in pri tej volitvi je dobil g. Tomšič 12 in g. Čop 9 glasov. Z večino 3 glasov je bil odbran g. Tomšič za kompromisnega kandidata za volitev v zastopništvo slovenske stranke v okrajnem šolskem svetu.

Popoldne smo volili v skupščini pri Stari cerkvi 2 zastopnika v okrajni šolski svet. Taktnemu postopanju obeh gg. nadzornikov se je zahvaliti, da se je vršila volitev mirno; voljena sta gg. Tomšič in Windisch. Upamo, da gospoda ne bosta le za parado v okrajnem šolskem svetu, ampak da bosta zastopala nesebično koristi učiteljstva in branila neustrašeno naše pravice!

V e s t n i k.

Žalost v cesarski rodovini. V nedeljo 29. m. m. je jezdil nadvojvoda Viljem na sprehod proti Weikersdorfu pri Dunaji. Zaradi električne železnice se mu je splašil konj ter vrgel visokega gospoda raz sebe. Nadvojvoda je padel na kamenje s tako silo, da je obležal v nezavesti. Ko se je predramil, so ga prevideli s svetimi zakramenti in ob 6. uri zvečer je umrl.

Osozne vesti. Naučni minister je imenoval vadničnega učitelja g. *Fr. Gerkmana* c. kr. okrajnim šolskim nadzornikom za okolico ljubljansko do konca tekoče dobe. *G. Josip Windisch* je postal nadučitelj na novoustanovljeni dvorazrednici v Linfeldu; stalno je nastavljen na drugem mestu v Slavini dosedanji začasni učitelj g. *Frančišek Verbič*; gosp. *Ignacij Rozman* je imenovan stalnim nadučiteljem na dvorazrednici v Mošnjah; drugo mesto v Litiji je dobila dosedanja začasna učiteljica gđe. *Josipina Schott*. Učiteljica gđe. *Alojzija Bizail* je prestavljena iz Vipave na Črni Vrh. Nadučitelj g. *Frančišek Gross* iz Vrem je prestavljen v Šteklovec in nadučitelj g. *Rajko Justin* pa iz Šteklovca v Vreme. Učiteljica v Trnovem gđe. *Marija Maler* je šla v pokoj. Gđe. *Franja Šuštersič* pride iz Žirov na Il. mesto v Spodnjo Idrijo; g. *K. Gabrovšek*, začasni učitelj v Žabnici pride kot tak v Žire.

Družba sv. Cirila in Metoda je imela letos 17.859 gld. 37 kr. dohodkov in 16.324 gld. 30 kr. pa stroškov. Prebitka je bilo torej 1535 gld. 7 kr. Društveno premoženje znaša 16.432 gld. 6 kr.

Za „učiteljski konvikt“ se je nabralo pri okrajni učiteljski konferenci v Kranji 46 K. Darovali so gđd. Jugovic 2, Pogačnik 2, Bohinec 1, Krušič 1, Roos 1, Franz 1, Rozman 1 in gg. Pezdič 5, Traven 5, Kragl 4, Dolinar 2, Levičnik 2, Trpin 2, Ziegler 1, Kos 1, Kuhar 1, Keršič 1, Stanonik 1, Knific 1, Javoršek 1, Albrecht 1, Armic 1, Jerzeršek 1, Debelak 1, Cvirni 1, Benedik 1, Mally 1, Krenner 1, Kmet 1, Žumer 1 K. Slava vrlenu učiteljstvu kranjskega okraja!

Živel naš zavod! Pod tem geslom nam je poslal za „učiteljski konvikt“ g. *Frančišek Marolt*, učitelj na Brdu 13 K 20 h, katere je nabral pri okrajni učiteljski konferenci kamniškega okraja. Živeli prijatelji „našega zavoda!“

Vesellco v korist „učiteljskemu konviktu“ nameravajo prirediti vrli Metličanje, katerim stoji na čelu znani prijatelj šole in ljudskih učiteljev g. notar Fr. Stajer. Slava!

Dve in trideset kron je nabral g. *Jernej Razenik*, nadučitelj v Mokronogu, pri občnem zboru „Pedagogiškega društva“ v Krškem dne 31. m. m. za „učiteljski konvikt“. Darovali so po 2 K gg.: Gabršek Fr., Fabjančič Fr., Lavrič Fr., Pavčič A. in Gebauer A.; po 1 K pa gg.: Bezljaj J., Gantar I., Ivanec Fr., Jezernik M., Kolnik Avg., Lapajne Iv., Levec Iv., Lunder Fr., Mikota A., Petelin M., Pretnar J., Ravnikar J., Rekar E., Rodič J., Sajč J., Sajč M., Sark Alb., Slapšak J., Sonec A., Sinkovec L., Smitik Fr. in Volhine E. *Bog živi vrle darovalke in darovalce ter njih naslednike!*

457 K 66 h je dosedaj nabranih za „učiteljski konvikt“. Denar je naložen v mestni hranilnici ljubljanski.

Shod nemško-avstrijskih učiteljev v Inomostu. Dne 24. maj, srpana so priredili učitelji patrijotisko demonstracijo pred spomenikom junaka *Andreja Hoferja*. Učitelj Böhm je navdušenimi besedami slikal Hoferja kot vzgled avstrijskega patrijotizma. (Znani junak, gostilničar Andrej Hofer, se je porodil dne 22. listopada 1767. pri St. Lenartu na Tirolskem. Odlikoval se je kot vođa tirolskih domobranskih strelcev, s kojimi je prizadejal Francozom mnogo škode. Francozi so ga vjeli in ga ustrelili dne 20. svečuna 1810 v Mantovi. Ur.) Učiteljstvo smatra kot svojo najsvetejšo nalogo, zasajati v srea poverjene mu mladine ona čustva udanosti, zvestobe in ljubezni za cesarja in domovine, za katero je storil junaško smrt Andrej Hofer.

V seji istega dne je učitelj Mikusch govoril o pravnem stališču učitelja. V mislu njegovih izjavanj so vsprejeli resolucijo, da bi se izdala ministerska naredba, po kateri naj bi se učitelji vsprejeli vsem v kazenskem zakonu označenim uradnim osebam. Ista resolucija nalaga odboru, naj odposlje peticijo na državni zbor, da bi poslednji ob razpravi o načrtu kazenskega zakona pridodal še jeden paragraf, v katerem bi bili učiteljem zajamčeni vsi tisti oziri, kakor v državnih in deželnih šolskih zakonih.

Društvo „Radogoj“ imelo je dne 28. m. m. v Ljubljani svoj prvi občni zbor. Kako naglo se je razširilo po vseh slojih prepričanje o potrebi in koristi podpornega društva za uboge dijake, dokazuje dejstvo, da dosedaj še nobeno slovensko društvo v tako kratki dobi ni nabralo toliko kapitala. „Radogoj“ šteje koncem prvega leta 138 ustanovnikov, med katerimi so 3 častni člani, in 46 rednih članov. Ustanovnina presega že 34.000 K. Podpore je izdalo društvo v tem letu 2332 K. — Blagajniško poročilo izkazuje nedotakljive ustanovnine in vpisnine 34.132 K, letnih doneskov, darov itd. pa 2521 K. Skupnih stroškov je bilo 2612 K 70 h. — Z vsklikom sta bila izvoljena zatem zopet predsednikom g. *Ivan Hribar*, podpredsednikom g. ces. svetovalec *Murnik*. Drugi odborniki so: g. dr. *D. Majaron*, g. dr. *Gregorin* v Trstu, g. dr. *Kos* v Gorici in g. dr. *Šegula* v Novem Mestu. Računskim pregledovalcem so izvoljeni zopet gg. *J. Dimnik*, *K. Pleweis* in dr. *Žitek*.

Narodna požrtvovalnost v Čehih. Lep izgled izredne narodne požrtvovalnosti je dalo zopet prebivalstvo zlate Prage. Na korist šolskega društva „Ustřední Matice Školská“

se je priredila nedavno v Pragi velika narodna slavnost. Čisti dohodek te slavnosti je društvu nesel ogromno vsoto 18.064 goldinarjev.

Bučele, preroki vremena. Že nekoliko ur pred hudo uro, ko se na nebu nobene megle ni, so bučele jako nemirne, hoteč pikati s svojimi želi. Dolgoletna opazovanja so dokazala, da niti barometer, niti aneroid tako natanko vremena ne kažejo, kakor bučele.

Poleg statističnih podatkov zakadi se v Čislajtaniji na dan 218.000 gld. In naj še kdo reče, da so slabi časi.

Frekvenca avstrijskih gimnazij. V Avstriji ima 6 gimnazij po manj kot 100 učencev; 31 gimnazij po 100—200; 57 po 200—300; 35 po 300—400; 26 po 400—500; 16 po 500—600 in 7 po več kot 600 učencev namreč: Černovice 865, Przemyśl 771, Ljubljana (višja) *ekljub delitvi še vedno* 699, Lemberg (IV.) 653, Rzeszow 631, Linz 611 in Lemberg (V.) 602 učenca. E. L.

Uradni razpisi učiteljskih služeb.

Št. 1080

o. š. sv. Na štirirazredni dekliški šoli v Kočevji se razpisuje četrto mesto s prijemki IV. plačilnega razreda.

Pravilno opremljene prošnje je do 25. vel. srpana semkaj vlagati.

C. kr. okrajni šolski svet v Kočevji, dne 6. vel. srpana 1894.

Št. 999

e. š. sv. V novomeškem okraju se razpisujejo te-le službe:

1.) Služba učitelja-voditelja na jednorazrednici v Topli Rebri s prijemki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

2.) Služba učitelja-voditelja na jednorazrednici v Zagradci s prijemki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

3.) Služba učitelja-voditelja na Selu in

4.) Drugo mesto na dvorazrednici v Črmošnjicah s prijemki IV. plačilnega razreda.

Pravilno opremljene prošnje je do 31. vel. srpana semkaj vlagati.

C. kr. okrajni šolski svet v Novem Mestu, dne 3. vel. srpana 1894.

Št. 785

o. š. sv. Na štirirazredni ljudski šoli v Vipavi je stalno ali začasno popolniti izpraznjeno IV. učno mesto z letno plačo 450 gld. in prostim stanovanjem.

Prošnje je vlagati sem predpisanim službenim potom do dne 20. vel. srpana 1894.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojini, dne 2. vel. srpana 1894.

Št. 768

o. š. sv. Na jednorazredni ljudski šoli na Planini nad Vipavo je stalno ali začasno popolniti izpraznjeno mesto učitelja-voditelja z dohodki IV. plačilnega razreda in prostim stanovanjem.

Dotične prošnje je semkaj vlagati do dne 18. vel. srpana 1894.

C. kr. okrajni šolski svet v Postojini, dne 29. mal. srpana 1894.

Listnica uredništva. *G. J. P. na Dunaji: Hvala lepa na poslanem! Vaš dopis in še več drugih člankov in dopisov smo morali zaradi pomanjkanja prostora odložiti na prihodnje številke. Prosimo potrpljenja.*

Spominjajte se „učiteljskega konvikta“ pri raznih prilikah in zborovanjih!

«Učiteljski Tovariš» izhaja na 1¹/₄ poli male osmerke 1. in 16. dan vsakega meseca; ako je pa na ta dan nedelja ali praznik, izide dan poprej ali pa dan pozneje. — List stoji za vse leto 3 gld., za pol leta 1 gld. 50 kr. Udje «Slovenskega učiteljskega društva» plačajo na leto 2 gld. naročnine in 1 gld. udnine.

Spisi naj se blagoizvolijo pošiljati uredništvu v Ljubljani, Šubičeve ulice št. 1; naročnino pa prejema gospod A. Kecelj v Ljubljani na Kongresnem trgu št. 2.

Vse pošiljatve naj se pošiljajo franko.

Izdavatelj in lastnik: Slovensko učiteljsko društvo v Ljubljani.

Tisk R. Miličeve tiskarne v Ljubljani.